

Sekminių berželiai

Po aukšto mėlynu dangaus skliautu, gelsvų silksparnių debesėlių išpuoštu, mąsto ramios sodybos, gailiais želmėmis ir saulę veržiančiomis suklostėjusiomis dirvos, įvairiaspalvių žiedų kilimu marguoti pradeda lankos ir pievos. Įleikite pro sodriais lapais subuojuosius medžių vainikus, kurių nors tų sodybų, susispietusių būreliais ar pavieniui išsėjęsių, ir ten rasime tokią pat ramybę ir rimtį, kaip ir laukų platybėse. Pro vartus išlenkite į švarutėlį kiemą, dar tik iš vakaro nušluotą. Gelsvu smeliu išbarstytais takais ženkite toliau pro žydinčių alyvų krūmus ir vaisinių medžių sode ir rūtų darželyje slypinčių haltalančių šiaudų stogu namą su išpauštinėtų kolonų gonkomis ir prieangiu. Ir čia jūs rasite palinkusius berželius, savo jaunu ir kvapniu žalu mu dengiančius durų staktas. Sutiktas žmogus jus pasveikins su maldaknyge rankose, su maldos žodžiais lūpose.

Tai Sekminės Lietuvoje. Pats vidurdienis — šventoji valanda, Gilioji rimtis vasaros laukų platybėse. Palaima žmonių širdyse, pagarba visoje išraiškoje ir elgesyje. Sekminės! Tolumoje aidai bažnyčių varpai.

Bet palaukite jų truputį. Tuoj visais keliais ir takelais grįž žmonės iš bažnyčios. Sodžiuose ir sodybose užvirs klebesys ir juokas. Pavakaražėje sugros armonika, nuo šokančių kojų sudandės grindys, galulaukėse pakils jaunimo dainos ir plauks išsivajojusia spalvinga vakaro erdyje. Laukų platybėse išvinguriuos banguojanti Sekminių ragelio melodija ir drauge su verselio daina pripildys skliautus stebuklingo skambėjimo. Dūduos piemenėlių rageliai, lydėdami namo genamus galvijus. Iškilmingai žengs žalmargės, aukštai išskėlusios vainikuotus ragus. Sekminės — piemenėlių šventė, dovanų diena.

Pereikite jų visą Lietuvą nuo Sešupės iki Merkio, nuo Jūros iki Sventosios, nuo Nemuno iki Mišos — ir visur jus sutiks prie gonkų kvapnūs berželiai ir jauki šventės nuotaika. Gražu, nes įvairu. Kas kamps, vis kitoki papročiai, kitokios pramogos, pasilinksminimai.

Tiesa, gal Sekminės ir nėra tokia jaudinanti šventė kaip Kalėdos ir Velykos. Ir Bažnyčios liturgijoje nebėra tokio dramatiško, ir gamtos gaivalai nurimo saulės spindulių gausybėje. Bet už tai čia tiek daug giedros, ramybės ir palaimos. Rodos, sužalavusiais laukais vaikšto pats gerasis Rūpintojėlis ir laimina pasėlius ir atvangos po pavasario darbų pasiligusius žmones.

Tai viziją į mielą Tėvyne, ir netolimą laimingą praetį. O dabar — kraują ir ašarų prisigėrusioji žemė vaikšto mirtis ir prakeikimas.

Ir ties sulūžusių barakų durimis su-

Atsakymai į paklausimus, pateiktus BCT raštu Britų Darbo Ministerijos atstovui

Kls.: Pabaltiečiai išvyko ir vyksta į Didžiąją Britaniją, įsitikinę, kad jiems bus leista pasinaudoti visomis emigracijų schemomis, kurios iškilis ateityje, ir kad tokiais atvejais pasirašytas pasižadėjimas nesutrūkdys jiems emigruoti į naująjį kraštą tiesiai iš Anglijos.

Ats.: Pabaltiečiai galės pilnai pasinaudoti bet kuria emigracijos schema, kuri ateityje gali būti pasiūlyta pabaltiečiams, ir jiems nepakenks tas faktas, kad savanoriai išvyko: „Westward HO“ schemos ribose ir dirbo Anglijoje. Tačiau kiekviena galima emigracija vyks iš Vokietijos, ir todėl kiekvienas „Westward HO“ schemos savanoris, norintis pasinaudoti tokią emigracijos schema, turėtų grįžti į Vokietiją, nes tremtinių emigracijos iš Anglijos nebus. Atsiprašau, jei šitame klausime yra buvę nesupratimų.

Kls.: Sąryšyje su „Westward HO“ planu būtų labai svarbu žinoti:

- Kokia bus Didž. Britanijoje dirbančių pabaltiečių legali padėtis;
- Ar bus pabaltiečiai Didž. Britanijoje Tarptautinio Pabėgėlių Komiteto (IGCR) žinioje;
- Kokia bus darbininkų padėtis, pasibaigus pradiniam darbo periodui, ir ar bus po to darbininkams leista pasirinkti Anglijoje naują darbą pagal savo norą arba išvykti ten, kur jiems patiks.

Ats.: a) Didž. Britanijoje dirbančių pabaltiečių padėtis bus visiškai tokia pat, kaip ir kitų svetimšalių darbininkų. Jie visais atžvilgiais bus traktuojami taip, kaip ir britai — darbininkai, ir jie bus vadinami „Europos darbininkais savanoriais“, o ne „tremtiniais“.

b) Šiuo metu dar nežinoma, ar pabaltiečiai bus IGCR žinioje.

c) Pasibaigus pradiniam darbo periodui, Europos darbininkų savanorių padėtis bus visiškai tokia pat, kaip ir kitų užsienio darbininkų, kurie dirba Didž. Britanijoje. Išlipę į krantą, visi užsienio darbininkai turi pasiduoti tam tikroms sąlygoms. Šios sąlygos tokios: darbininkai turi pasilikti prie tam tikro specifikuoto darbo. Kai pradinis darbo periodas pasibaigs, tos

linko kojos, išdžiūvo širdys, suskurdo mintys, sopulys ir skausmas palenkė pečius. Bet pajutę Sekminių berželių kvapą, mes keliamės vėl į turiningą gyvenimą, kylame į saules platumas po aukštą dangumį. Mes vėl pasiūnėme esą žmonės, o ne vien negyvi kartotekos numeriai. Ir sakome sau ir visiems: kol gyva mūsų širdyse gyvoji Lietuva su savo šventėmis, su

tradiciniais papročiais, su savita amžiais išaugusia kultūra, tol mes esame karaliai, nes mūsų turto neįveikia nei kandy, nei ugnis, nei priešų piktas įnirtis. Budėkime, kad šis brangusis turas neišblėstų dėl mūsų pačių kaltės. Lai žaliuoja Sekminių berželiai skurdžio mūsų buty, o šventoji Lietuvos laukų rimtis teatnaujina rūdyti pradėdantį dvasią.

Sekminės Lietuvoje

C. Janušas

BCT Lietuvių Skyriaus atsišaukimas

TAUTIECIAI-ES!

Britų zonos lietuviai tremtiniai pradeda naują savo permainingo gyvenimo laikotarpį. Visi darbingieji su savo šeimomis jau yra pakėlę būres kelionei ir vakarus, į mūsų draugingą Angliją. Jų laukia nelengvas darbas ir nelengvi išsikūrimo ir susiorganizavimo rūpesčiai, tačiau kartu ir normalio gyvenimo viltis.

Tačiau ne visi mūsų tautiečiai esamomis sąlygomis gali išvykti iš Vokietijos grįžę. Seneliai, našlaičiai, invalidai, moterys su mažais vaikais ir kiti labiausiai pagalbos ir globos reikalingi mūsų tautiečiai — dar lieka Vokietijoje. Be mūsų pagalbos, kurią mes teikiame jiems lig šiol, jų laukia sunkios dienos. Gyvendami blogose patalpose, maitindamiesi bado norma ir negaudami paramos iš mūsų, jie būtų pasmerkti visiškam suskurdimui.

Tautiečiai! Mes negalime užmiršti silpnųjų savo bendruomenės narių.

Kiekvienas lietuvis šiandien yra lygiai brangus. Neužtenka ryžtis organizuoti jiems pagalbą, kai įsikursime Anglijoje. Tuo atveju ji gali būti pavuluota. Reikia užtikrinti ir artimiausią jų žmonių ateitį, ir tai tuoj pat, dar prieš išvykstant.

Pasiliekančieji mūsų tautiečiai reikalingi pagalboms viskuo — pinigais, drabužiais, baldais ir t. t. Mažėjant

tremtinių skaičiui, prasidės stovyklų perkliojimai, o su tuo ir mums jau iš patyrimo žinomi įsikūrimo vargai naujose stovyklose. Ypač mažesnio pajėgumo mūsų tautiečiams reikalinga skubi organizuota pagalba.

Lietuvių atstovai Baltų Centrinėje Taryboje, gavę visiška anglų karinės valdžios pritarimą, skelbia negalinčių išvykti į Angliją mūsų tautiečių naujai piniginę ir daiktinę rinkliavą, kuri tešis tol, kol baigsis pradėtas pabaltiečių išvežimas. Nebūkite šiam aukų vajui abejingi! Neišmėtykite už niekus turimų markių ir atliekamų daiktų! Jie išgelbės pasiliekančius mūsų tautiečius nuo skurdo, bado ar net visiško sunykimo.

Nieko — nedelsiant kiekvienoje stovykloje turi būti sudaryti piniginių ir daiktinių aukų vajų vykdyti komitetai iš penkių narių. Vieną jų skiria stovyklos LTB komitetas, antrą socialinės globos pareigūnas (įgaliotinis), o kiti trys jų pakvičiami iš visuomenės tarpo.

Apygardose bus sudarytos apygardinės komisijos, iš kurių S. Reino-Vestfalijos komisija bus kartu ir zoninė komisija.

Visos surinktos aukos skiriamos išimtinai pasiliekančių Britų zonos lietuvių tremtinių šelpai.

Aukų lapai bus šiomis dienomis atspausdinti ir gaunami per atitinkamas apygardines komisijas. BCT

ropos savanoriai-darbininkai, tai kiekvienas mūsų tautietis tremtinys, norįs pasinaudoti DP emigracinėmis schemomis privalės grįžti į Vokietiją, iš kur DP emigracija vyks bendrai.

Tačiau tai nereikia, kad mūsų tautietis, dirbęs Anglijoje negalės išvykti į kurį nors kitą kraštą iš Anglijos. Jei tremtinys Anglijoje gali individualiai susidaryti ir išgauti sau visus dokumentus, reikalingus išvykimui į kurį nors kitą kraštą, tai jam nebus daroma jokių kliūčių išvykti tiesiog ir į Anglijos.

TRUMPOS ŽINIOS

— BBC. V. 20. Iš JT bustinės pranešama, kad Italijos vyriausybė kreipėsi oficialiai į JT gen. sekretorių Trigve Lie, prašydama Italiją priimti tikruoju JT nariu. Korespondentai praneša, kad Italijos kreipimasis D. Britanijos vyriausybės buvo sutiktas palankiai, tačiau dar reikia palaukti, ligi visų kraštai ratifikuos Italijos tautos sutartį.

Tai šventasis karas

Zymus britų žurnalistas Aleksandras Cliffordas, dalyvavęs kaip „Daily Mail“ atstovas pastarojoje Maskvos konferencijoje, neseniai savo laikraštyje išspausdino porą labai įdomių ir bliviai dabartinę realią tarptautinę padėtį bei komunizmo esmę nušviečiančių straipsnių, kurie išsiskiria iš daugybės kitų, dažnai labai paviršutiniškai komunizmą nagrinėjančių straipsnių, kurių pastaraisiais laikais pasaulinėje spaudoje netrūksta.

„Komunizmas dabar yra pilnai susiformavusi religija“, rašo Al. Cliffordas, „kuri nori įsitvirtinti visam pasaulyje. Ir tai yra pirmas kartas šimtmečių eigoje, kad tokia religija tikrai gavo atramą pasaulyje. Komunizmas yra pagrįstas labai painiomis filosofinėmis teorijomis. Jis turi milžinišką komentarų ir egzgezių (interpretacijų) literatūrą ir, kaip įprasta, visus šventuosius, kankinius ir erezijas. Žmonės laiko jo egzaminus ir tampa juo profesoriais. Jis yra griežtai ortodoksiškas ir nepaprastai fanatiškas. Jis remiasi giliu ištikimumu, kad tam tikrų istorinių procesų eigoje komunizmo pargalė yra ir neišvengiamai ir pageidaujama... Tai yra religija, labai tvirtai tikima ir todėl labai netolerantiška. Ir todėl nepaprastai svarbu, kad kiekvienas tikrai suprastų šio fakto konsekvencijas.“

Komunizmas yra įsitikinęs, kad jo pusėj yra tiesa ir gėris ir tai neišvengiamai veda prie viso blogio sunaikinimo, o ne jo toleravimo. Todėl komunizmas pasiryžęs sunaikinti kapitalizmą ir liberalizmą visame pasaulyje. Komunizmas yra giliai įsitikinęs, kad likusis pasaulis neturi kontrastikėjimo. Vakarų kapitalizmą jis laiko tik žiauriu ir cinišku savo interesų gynėju. Ir vakariečių tikėjime tolerancija, liberalizmas, laisvė, dorovė jis mato fatališką jų silpnumą. Jūs galite kovoti su žmonėmis, su kuriais nesutinkate, arba galite juos toleruoti, bet negalite kartu su jais kovoti ir juos toleruoti. Komunizmas kovoja.

Jam, norint pasiekti galutinį tikslą, kiekviena taktika yra gera. Iš tikrųjų, tai nieko naujo — pati krikščionybė gali duoti tikslaus pavyzdžių.

Konstancos suvažiavimas oficialiai nusprendė, kad krikščionys neturi bendrauti su eretikais. Jėzuitai yra pareiškę, kad tikslas patelsina priemonės. Arba prisiminkim ispanų inkviziciją ir visas kitas pastangas jėgą priversti tikėti. O Machiaveli tvirtino, kad moralė valdžiai neprivalo. Panašiu būdu Leninas mokė savo šalininkus, jei tai naudinga jų reikalui, užsidėti ir cilinderius. Todėl viską, ką komunistai sako ir daro, nereikia pažodžiui suprasti. Viskas yra kalkuluojama galutiniam komunizmo triumfui.

Nedarykite klaidos: šis karas yra šventasis karas, toks karas, kokio pasaulis nematė nuo mahometizmo laikų. Tačiau tuomet buvo kitas tikėjimas — krikščionybė — pakankamai tvirta atremti jo smūgius. Ar dabar yra pasulyje tikėjimas, pakankamai tvirtas atsilakyti prieš šią naują universalią religiją?

Rusija ši karą dabar kariauja politinėje, diplomatinėje ir ideologinėje plotmėje. Ji dar nėra pakankamai tvirta kariuoti jų militarinę plotmę ir tai gali nebūti jos metodus. Nes šis karas yra horizontalinis, ne vertikalinis. Komunizmas tiki, kad jo pargalė yra istoriškai neišvengiamai ir jis gali palaikti.

Dviejose kraštuose — Ispanijoje ir Vokietijoje — komunizmas buvo sužlugdytas kito tikėjimo, kuris skelbėsi taip pat esąs universalus ir nebuvo tolerantiškas. Religijai gi konkurentai yra pavojingesni, negu priešai. Eretikai yra daugiau nekentiami negu pagony. Karas tarp Rusijos ir Vokietijos buvo ne dviejų priešingų ideologijų susidūrimas, bet eretijos likvidavimas.

Komunistai gali sakyti, kad komunizmas ir kapitalizmas gali egzistuoti vienas šalia kito. Tačiau jie tuo netiki.

Lyg komentuoamas šiuos A. Cliffordo straipsnius, „Daily Mail“ gegužės 7 d. parašė vedamąjį „Rusija ir Amerika“, kur rašo:

„A. Cliffordo straipsniai apie Sovietų Rusiją iškėlė vieną iš pačių svarbiausių šios dienos klausimų: Amerika prieš Sovietų Sąjungą. Kairėje mes turime nepaprastai didelį kraštą, su nepaprastai dideliu gyventojų skaičiumi, potencialiai nepaprastai turtingą ir turintį idėjų, kuri skelbiasi esanti pasaulinė religija. Dešinėje mes turime kitą nepaprastai didelį kraštą, su dideliu gyventojų skaičiumi, jau dabar nepaprastai turtingą ir turintį atominę bombą. Jie yra finalistai pasaulinei imperijai.“

Rusijoje tikrai nėra gyventojų noro kariuoti. Nėra tiesioginio galimumo sukelti karą. Nėra noro dominuoti pasaulį Hitlerio dominavimo prasme. Tėra tik paprasta deginanai pareigos samonė propaguoti komunizmo evangeliją. Amerika gi yra karštingai neapsisprendimo spazmose: „dabar arba niekad“. Rusija aiškiai gali pasidaryti nepaprastai tvirta. Jei, komunizmo stimulų veikiami, ji taip pat rengiasi pasidaryti nepaprastai pavojinga, tai dabar, aišku, laikas nugalėti jos pumpurą. Šiandien Rusija fiziškai yra silpna, išvargusi ir, beveik tikra, neturi atominės bombos. Bet diplomatiškai ir dvasiškai ji rodo nerimą keliantį stiprumą. Ir Amerikoje aiškiai yra šiandien nuotaika, kuri karą daro realiai galimu.

Ir čia jūs vėl susiduriate su neapskačiuojamu dalyku. Ką karas duotų? Ar gali medžiaga sužlugdyti miutį? Ar atominė bomba sunaikins tikėjimą? Kas aiškūs, kai išsiveržė karas, kuris įvels žmonijos metmenis ir ataudos — vertikalinį pasiskirstymą į tautas ir horizontalinį pasiskirstymą į klases? Ar Jungt. Valstybės yra pasirengusios sumūti, okupuoti ir organizuoti Rusiją? Ar jos tik paprastai laikytų Rusiją bejėge periodinėmis atominių bombų dozėmis?

Prof. Arnold Toynbee savo „Istorijos studijoje“ rašo, kad istorijos eigoje, kiekviena civilizacija, pasiekusi tam tikro laipsnio, siekia sukurti „universalinę imperiją“ ir kad kaip tik šiuo momentu toji civilizacija suklumpa ir prasideda tamsūs laikai, kol iškyla kita civilizacija.

Tai kaip tik vyksta šiandien pasaulinėje plotmėje. Vakarų civilizacija, prasidėjusi renesansu ir davusi tokių puikių mokslų ir meno vaisių, aiškiai slenka prie kokios nors pabaigos. Napoleono laikų Prancūzija bandė sukurti „universalinę imperiją“, Vokietija bandė du kartus. Dabar gi Rusija ir Amerika stovi viena prieš kitą, kaip vieninteliai likę oponentai.

Sovietų stiprumas šiuo momentu yra jų politiniam stiprumo, jų turimo pasaulinio masto sistemoje, remiamo fanatiško tikėjimo ir keršto, pagėjų bet kurį karą paversti „liaudies karu“. Amerikos gi dabartinis stiprumas glūdi atominėje bomboje. Ir visiems, įskaitant ir rusus, aišku, kad Amerika gali laimėti pirmąjį roundą. Antrasis roundas priklausytų nuo to, ar Amerika atomine bomba naudotų vien tik kaip brutaliausios jėgos demonstraciją, ar kaip konkrečios pozityvios politikos, pagėjos apeliuoti į žmoniją, dalį.

Žiūrint jos pačios pozicijai, laukdama Amerika aiškiai pralaimi. Tuo tarpu Rusija gali išrutulioti atominių ginklų. Tuomet pasaulinis komunizmas beveik tikrai įsigalėtų. Ir tuomet gynai fizinis susidūrimas galėtų būti toks baisus, kad sunaikintų abu kraštus ir kuriam nors pašaliečiui — sakysim Kinijai — leistų pasilikti nugalėtoju.

Amerikos uždavinys yra nuspręsti, ar ji turi reikalingą dvasinių ginklų panaudojimą kartu su fiziniais ginklais. Ar ji gali pasiūlyti pasauliui priimtą, o moralinį, politinį, socialinį ir ikinį sprendimą? Jei ji jo neturėtų, atominės bombos, beveik tikra, nebūtų gausa.“

J. Kardelis

Bevinas apie Maskvos konferenciją

Gegužės 15–16 d. d. Anglijos parlamente vyko debatai užsienio politikos klausimais. Pirmąją debatų dieną D. Britanijos užs. reik. ministras E. Bevinas pasakė kalbą apie Maskvos konferenciją. Jis pabrėžė, kad po šios konferencijos jis nesąs nei optimistas nei pesimistas. Jis nenorįs per mažai vertinti dabartinių sunkumų, tačiau ilggamečiai pasitarimai teikią jam vilties, kad dabartinės derybos nėra visiškai nutūkusios. Jis tikįs, kad penklasdešimt devintoje minutėje prieš 12 galima pasiekti susitarimą. Tik nereikia nustoti drąsos ir kuntrybės. Jis užtikrina parlamentą, kad šio dėsniu toliau laikysis.

Dėl Potsdamo plano jis pareiškė, kad jo metmenys buvo teisingi. Tačiau panaudojant veto teisę, negalima buvo pasiekti šios problemos išimtingo sprendimo.

Savo ilgų išvedžiojimų pabaigoje Bevinas pabrėžė, kad būsimoji Londono konferencija bus lemianti žmonijos istorijoje. Šiandien visos problemos yra aiškios. Šių problemų išsprendimo atidėjimas dar vėlesniam laikui būtų nieku nepateisinamas. Bevinas nuomone, būsimosios Londono konferencijos nepasiekimas galįs turėti tokių pasekmių, kurias šiandien sunku dar numatyti.

mos reikimės tokiam Vakarų Europos junginiui. Straipsnis baigiamas mintimi, kad bus sunku pasiekti harmoningą gyvenimą, jeigu Rusija liks nuolatine priešiniga, jeigu Vakarų Europos vienybė būtų pasiekta, tada pasaulis būtų suskaldytas į du blokus. Straipsnis baigiamas raginimu, kad būtų dedamos visos pastangos sujungti ne tik Europą, bet ir visą pasaulį.

Gegužės 19 d. į Londoną atvyko Indijos vicekaralius lordas Mountbatten. Tuoj atvykęs jis pradėjo pasitarimus su min. pirmininku Atlee dėl Indijai nepriklausomybės suteikimo. BBC skelbia, kad vicekaralius atsižvelgdamas į Indijos vicekaralius lordas Mountbatten. Tuoj atvykęs jis pradėjo pasitarimus su min. pirmininku Atlee dėl Indijai nepriklausomybės suteikimo. BBC skelbia, kad vicekaralius atsižvelgdamas

Artimuosiuose Rytuose po buvusio atlgio, atrodo, vėl renkasi naujas konfliktų židinius. DPD gegužės 19 d. paskelbė, kad Persijos vyriausybės įsakyta uždaryti Persijos Šos, S-gos sieną. Vyriausybė savo įsakymu motyvoavo tuo, kad išlaisvintoje Azerbejdžano provincijoje vėl pradėjo slausiti bandidų gaujos. Krašto apsaugos ministerijos komunikate sakoma, kad vyriausybė ir toliau yra padėties viešpats.

Šis Persijos vyriausybės potvarkis yra tuo reikšmingas, kad kaip tik tada Teherane lankėsi Amerikos Viduržemio jūros ir Rytų Atlanto karų laivynų vadas adm. Connally. Teherane jis išbuvo dvi dienas, tačiau apie pasitarimus nepaskelbta net oficialaus komunikato.

Į šį Persijos vyriausybės žygių griežtai reagavo Sv. S-ga. Iš Teherano buvo atsuktas Sav. S-gos pasiuntinys ir jo vietoje paliktas pasiuntinys sekretorius. Jam pavesta eiti pasiuntinio pareigas. Dėl pasiuntinio atšaukimo Maskva pasisižisko, kad tai parodyta dėl pasiuntinio susirgimo.

„Tiesa“ apie gyvenimą Lietuvoje

UZKANDINĖ VILNIUJE
 Vilniaus „Tiesa“ aprašo užkandinę No. 4:
 „Stinga užkandinėse kultūros, stinga ir sanitarinės priežiūros. Valgantiems nepadaudamos šakutės. Nėra ir peilių. Paduoda ma sumirkyta duona. Nėra valgių pasirinkimo...“

DARBININKŲ APROPINIMAS
 „Tiesa“ nr. 267 rašo:
 „Netoli Šiaulių depo, sulinkusiam, apgruviuotame namelyje įrengtas depo mašinų ir kurįk bendrabutis. Bendrabučio vidus neatremtuotas, pastebima didelė nešvara ir netvarka. Jo gyventojai skundžiasi, kad niekas nesirūpina jų būtiniais reikalais. Grįžę iš kelionės jie neturi kur tinkamai pailsėti, nusiprausti ir švariai atsigulti. Lovos juodos, be švarių patalynių, vandens bendrabutyje nėra, net indo jam atnešti nėra, stogas klauras, langai be stiklų.“

„Tiesa“ nr. 271 rašo:
 „Gaurės mašinų arklų nuomojimo punkte, Tauragės ap. darbininkai jau 7 mėn. negavo algos. MANP vedėjas draugas Bobrovas nesirūpina nei darbo klausimais, nei darbininkų aprūpinimu, o esantį punktą turą baigia išeikvoti.“

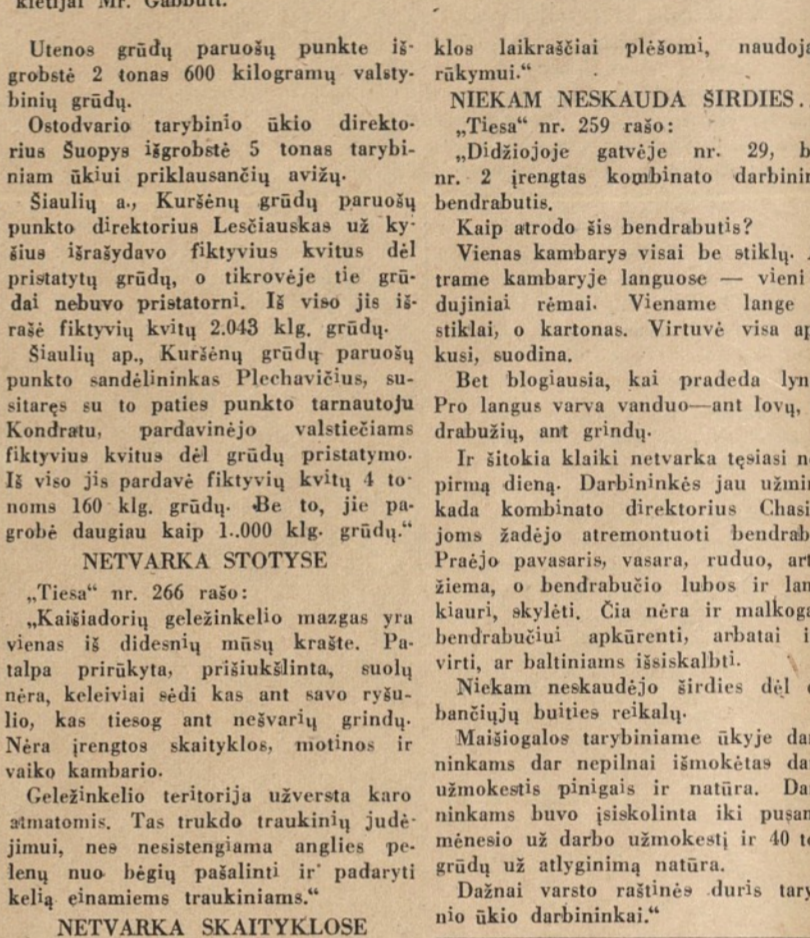
Savo laiku valstiečių partiniam organizatoriui buvo pranešta, kad Bobrovas neseniai padavė valstiečių rinkoje MANP priklausančias avizas. Pastarasis tik numojo ranką ir nesėdėjo jokių priemonių valstybinio turto išiekvotojui sudrausti.“

Tokios istorijos čia kartojasi beveik kasdien. Vykdomojo komiteto pirmininkas išsotis dienomis vaikščioja kaip dūmelis, valstiečių reikalus palikęs nežinia kam.“

IR VAGIA...
 „Tiesa“ nr. 266 rašo:
 „Lietuvos prokuratūra išsižisko stambius grūdų grobštymus paruošę punktuose, malūnuose ir kitose įstaigose.“

knygas negali būti nei kalbos. Kur ne kur galima rasti ant grindų keletą suplėšytų laikraščių ir netvarkingai suverstų knygų.

Ne geresnė padėtis ir su Janapolės skaitykla. Čia taip pat laikraščiai, žurnalai ir knygos suverstos kampe. Sekmadieniais čia ruošiami pasilinksminimai be jokių programų, tik šokių tikslu. Šių pasilinksminių metu skaity-

Anglijos Darbo Vice-ministeris Mr. Ness-Edwards lanko Meerbecke pabaltiečių stovyklą. Pirmoj eilėj (iš kairės) pirmas UNRRA's direkt. p. e. Rukūnas, antras Mr. Ness-Edwards, ketvirtas — Darbo Ministerijos atstovas Vokietijai Mr. Gabbutt.

Utenos grūdų paruošų punkte išgrobstė 2 tonas 600 kilogramų valstybinių grūdų.

Ostodvario tarybinio ūkio direktorius Suopyš išgrobstė 5 tonas tarybiniam ūkiui priklausantių avizų.

Šiaulių a. Kuršėnų grūdų paruošų punkto direktorius Lesčiauskas už kyšius išrašydavo fiktyvius kvitus dėl pristatytų grūdų, o tikrovėje tie grūdai nebuvo pristatomi. Iš viso jis išrašė fiktyvių kvitų 2043 kg. grūdų.

Šiaulių ap., Kuršėnų grūdų paruošų punkto sandėlininkas Plechavičius, susitaręs su to paties punkto tarnautoju Kondratu, pardavinėjo valstiečiams fiktyvius kvitus dėl grūdų pristatymo. Iš viso jis pardavė fiktyvių kvitų 4 tonas 160 kg. grūdų. Be to, jie pagrobė daugiau kaip 1.000 kg. grūdų.“

NETVARKA STOTYSE
 „Tiesa“ nr. 266 rašo:
 „Kaisiadorių geležinkelio mazgas yra vienas iš didesnių mūsų krašte. Patalpa prikūta, prižiūrinta, suolų nėra, keleiviai sėdi kas ant savo ryšlio, kas tiesiog ant nešvarių grindų. Nėra įrengtos skaityklos, motinos ir vaiko kambarys.“

Geležinkelio teritorija užversta karo atomomis. Tas trukdo traukinių judėjimui, nes nesistengiama anglies pelenų nuo bėgių pašalinti ir padaryti kelią enamiems traukiniams.“

NETVARKA SKAITYKLOSE
 „Tiesa“ nr. 279 rašo:
 „Tytuvėnų valsč., Raseinių aps. Kibulių apylinkės skaitykla. Tačiau skaityklos patekęs ir vidų mato netvarkingą vaizdą. Skaityklos patalpos neprižiūrimos, nėra nei paveiklų, nei transparentų, nei skūių, o apie laikraščius bei

— BBC, V. 20. Barcelonoje gegužės 19 d. lankėsi gen. Franco. Pasakojta kelioje jis pareiškė, kad vyriausybės siekia didesnę krašto decentralizaciją. Ateityje provincijoms bus suteikta platesnė savivalda.

KASDIEN 51 MILIJONAS LAIKRAŠČIŲ JAV
 Londonas, JAV 1946 m. pasiekė naują savos rūšies rekordą, įspėdamas kasdien po 51 milijoną egzempliorių įvairių laikraščių.

Gegužės 13 d. Londone įvyko Europos vienybės idėjų šalininkų gausus susirinkimas, kuriame buvo atstovaujamos visos Anglijos partijos ir įvairūs visuom. sluoksniai. Šiame susirinkime kalbėjo ir W.Churchill. Jo kalba rado atgarsio ne tik Anglijos, bet ir viso Vakarų pasaulio spaudoje. Gegužės 14 d. Times šiai Churchillio kalbai paskyrė vedamąjį. Straipsnyje rašoma, kad dabartinę Europos vienybę galima įgyvendinti tik be Rusijos. Sv. S-gos ir visų kraštų komunistų partijų lyderys yra priešinga bet kokiai Europos vienybės idėjai. Dabartinėmis sąlygomis gali būti kalba tik apie Jungtinę Vakarų Europą. Straipsnis toliau nagrinėja žmonių sudėtį, žaliavos ir visus kitus faktorius, kurie turi lemia-

Be Indijos sunkumų, kurie sudaro didžiausią Imperijos gyvenimo problemą, ir Egiptas vėl pareiškė savo pakartotinius reikalavimus, kad D. Britanija atitrauktų visą savo kariuomenę iš Nylo deltos ir žemupio. Galima spėti, kad šis Egipto reikalavimas turi tampraus ryšio su buvusia JT pilnaties sesija Palestinos klausimui spręsti. JT sesija visiškai nepatenkino arabų aspiracijų, kad Palestina būtų pripažinta nepriklausoma arabų valstybe. DPD skelbia, kad gegužės 19 d. Egipto min. pirm. Nakrosi Paša buvo prieštariškai su Sv. S-gos ambasadorių Kaire. Pasitarimas užtrukęs gana ilgai ir komunikato nebuvo paskelbta. Po šio pasitarimo Nakrosi Paša pareiškė, kad Egiptas griežtai reikalauja, jog Anglija kuogreičiausiai atitrauktų savo kariuomenę, nes Egiptas paskelbėsis 1936 m. sutartį negaliojančia.

Pakeliui į Angliją

Gegužės 3 dieną, Špakenbergo lietuvių gražiai išlydėti, išvykome į pereinamąjį Wentorfo stovyklą. Čia sutarkom dokumentai, kiekvienas fotografuojamas. Maistas menkas, nepakankamas. Nekūrentose patalpose naktį šalta.

Gegužės 6 dieną traukiniu ir keičiamais autobusais pervežami į tranzitinį Seedorfo stovyklą. Patenkame į „baltąją“ stovyklos dalį, kurią tvarko lietuviai. Gauname po geležinius neštuvus, kurie atstoja lovą, ir po vatinių antklodę, kuri turi pavaduoti čiuzinį. Užsiklojame savo atsižvelgimais antklodėmis. Švaru. Bet maistas ir čia nepakankamas. Norint ką nors iš šalies nusipirkti, labai brangu. Kurie jokių maisto atsargų nėra atsižvelgę, išsikeičia net atsižvelgus daiktus ir valgomąsias gėrybes.

Čia dar kartą tikrinama sveikata. Nuodugnai patikrinama sveikata tik kas dešimtą ir tiems, kurių kartotekose yra įrašyti koki nors didesni sveikatos tyrimai. Šiuo atveju kartais išvažiavimui yra pasiūdomas tyrimai ir Bremeną ar į Zeveną ir tokiu būdu geroai susitrukdo išvažiavimas.

Toliau tikrina vokiečių ir anglų policija, ar nėra išvažiuojantis nusikaltes, ar nėra paeiskomas.

Seedorfe laikas bėga gana nuobodžiai. Visi yra laimingi, kai gauna 5 šilingus ir pranešama, kad jau rytą išvykstama į Angliją.

Gegužės 11 dieną, atidavę gaują vatinę antklodę ir dvir savo atsižvelgus mitines antklodes, pavalgę pusryčius, gauname kelionei duonos rieketę su truputėliu žuvies, ir su visu bagazu sustojame stovyklos aikštėje. Bagazas pakraujamas į sunkvežimius, o mes į geležinkelio stotį (Godenstete) atvežami keičiamais autobusais. Tą pat dieną 14 val. atvykstame į Cuxhaveno uostą. Anglų karių valgykloje gauname pietus ir kavos su balta duona. Suantspaudavus Index Card, duodami bilietai į laivą. Tuo pačiu metu vokiečių muitinės pareigūnai paverštiniskai patikrina bagazų ir pinigus. Jei pas ką randama daugiau kaip 40 RM, tai perkeliamas konfiskuojamas. Rankinis bagažas pakraujamas į laivą, ir mes į 16,30 val. keičiamą laivą plaukiame į Angliją, ir Hull'io uostą. J. Š.

Anglijos Darbo Vice-ministeris tarp pabaltiečių Meerbecke — su įteiktomis dovanomis.

A. a. Petras Kregždė Staiga nuo širdies priepuolio balandžio 22 dieną mirė, tik prieš dvi savaites atkeliavęs iš Švedijos į Jungtines Valstybes, išgyvenęs 55 metus. Palaidotas East Hampton, Long Island, New Yorko valstybėje. Giminėms ir pažįstamiems apie tai praneša didžiame sielvarte likusieji. Žmona, sūnus ir dukტė	
Mielam kolegai Gydūni Krikščūnui, jo mylimam tėveliui Prof. dr. J. Krikščūnui mirus, reiskiamie nuoširdžiai užuojautą. Braunschweigio Lietuviai studentai	
Mirus stud. mišk. jo brolių ir artimuosius užjaučia	Juozui Znotiniui, Balt. Univ. Žemės Ūkio Fakult. studentai
Baltijos Universiteto stud. mišk. Juozui Znotiniui mirus, jo giminės nuoširdžiai užjaučia Liet. Studentai Miškininkai	
A. A. stud. Juozui Znotiniui mirus, liūdesio valandoje jo broliui coll. Broniui gilia užuojautą reiškia Hanoverio Lietuviai Studentai	
Giliai liūdnitiems pomams Galvydžiams dėl jų tėvelio ir vyro mirties, reiskiu nuoširdžiai užuojautą O. Karpavičienė	

Anglijos užs. reik. ministeris Ernest Bevin grįžęs iš Maskvos konferencijos savo rinkimų apylinkėje — Wandsworth rotušėje — duoda autografus. (dpd-Topical Press)

Karo nelaisvėje Lietuvoje

Tą gatvių kampa prie „Lozano“ žekas vertėjas, kaip sargybinis, išsinašė pakrūtinėje „bandelių aikštė“. Tai atsitiko šitaip: sykiu mes 23 belaisviai su dviem sargybiniais turėjome sunkvežimiu važiuoti į miesto centrą dirbti. Kaip tik prie „Lozano“ kampo sprogo padanga. Buvo apie 8 val. ryto, ir aplink parduotuves bėrėsiavosi perkantieji. Soferiai bėsnaprėntojant, mes, belaisviai, turėjome daug laiko alkankam akimis stebėti valgomus daiktus ir jų prekybą. Pirmoje eilėje tos baltos bandelės ir tos cigaretės, žinoma. Pagaliau kai kurie pirkėjai pradėjo ir mus stebėti. Kelios moterys priejo ir kai pradės mus bombarduoti bandelėmis. Greta buvę vyrai nenorėjo joms pasiduoti ir prikaštyto mums į kišenes apšėiai cigarečių. Sargybiniai, du civiliai vyrai su šautuvais, tyčia nusisuko į kita pusę. Kal rezultatais pasidalinome, tai kiekvienam išėjo po pusantro „bulkos“ ir po 12 cigarečių! Čia jau galėjome padėką pareikšti bent smarkiu rankų mojimui, kai soferis, užvedęs mašiną, pradėjo judėti. Ir, anekdotas ne anekdotas, bet soferis paskui per kokias 6 dienas pravažiudamas pro „bandelių aikštę“, vis sugalvodavo kokį nors sunkvežimio remontą!

Po kelių dienų dirbau vienoje stambioje pramonės įmonėje. Iškalbu su vienu lietuviu prievaidu. Jis esąs 4 vaikų tėvas ir uždirbęs mano atrodžiują didžiulę pinigų krūvą. „Bet“, jis sako, „su ta suma aš negaliu nieko atlikti. Turėjau net mesti rūkęs, kad galėčiau išmaitinti šeimą. Visa, ko mums trūkta, išskiriant duoną, turime pirkti juodojoje rinkoje, o ten viskas baisiai brangu“. O aš jau žinojau tuos juodosios rinkos kainas.

Už mano smarkiai sudėvėtas kareiviškus batus mokėdavo po 800 rublių, šiaip už geresnius padėvėtus batus gavdavo dvigubai ir daugiau. Tačiau, nepaisant to ir nepaisant baisiai menko uždarbio — maždaug 30 rublių savaitėi — rudenį, kai keliai ir gatvės pasidarė purvini, lietuviai mano draugas, čėjusius kojas skarmalais apsvyrinijus, — apdovanojo batais! Taip tokie yra lietuviai.

Aš kalbuosi su prievaidu ir apie mūsų stovyklos gyvenimą. Jį domina mūsų maitinimas: triskart per dieną vandens sriuba ir pietums pusė litero „kaša“ (košės) ir dieninė 600 gramų duonos racija, kuri dėl nežinomo priežasčių labai dažnai mūsų nepasiekdavo. Be to, dar arbatinis šaukštelis cukraus ir kartkartėmis gabalukas sūdytos žuvis.

Prievaidas linkėti galva ir sako, su tuo negalima išgyventi, nebent tik dar mažiau dirbti.

Vieno sekmadienio nepamiršiu kol gyvas. Tai buvo mano žmonos gimimo diena. Devyni belaisviai ir vienas

žekas vertėjas, kaip sargybinis, išsinašė prie Nemuno atvežti smėlio į stovyklą. Buvo liepos mėnuo, labai graži šilta diena. Gatvėse gyvas judėjimas, visi skuba už miesto ir į paupį maudytis. Mes savo tuščią vežimą įtėmėme į krūmelius ir patys paupyje atsigulėme medžių pavėsyje. Čia ir prasidėjo mūsų įvėntė. Šventadieniškai pasipuošusios moterys, mergaitės pradėdamos tai viena, tai kita vis ką nors padėda mums — virtą kiaušini, smūtinė, pieno bonk, pyragaitės, tabako, net cigarečių. Ir aš, išsitaęs Nemuno krante gavime pavėsyje, ragaudamas seniai bepatirtų skanėstų, susikaupęs grįžtu mintimis į savo gimtinę prie išsilgto Baltijos, kur pasliko mano žmona ir šiandien mini savo gimimo datą. Ar ji taip gerai turi kaip aš šiuo momentu? (Vėliau paaiškėjo, kad ji evakuota į vakarus).

Taip dirbame dienų dienas. Vakare grįždami į stovyklą jau laukiame kitos dienos, kuri vėl atnešų siurprizų, kurių gėraiširdiai lietuviai nešykstėjo.

Paskutinė mano vasaros darbų sezono diena praėjo Kauno miesto centre. Mes buvome 7 vyrai atvykę sunkvežimiu prie vieno valdžios pastato, supilinti ir rūsius anglies, kuri baidokais buvo Nemuno atgabenta. Sargybiniai, matyti jauni lietuviai, paimiti į sovietų armiją, elgiasi labai padoriai. Mes galime, vieną sunkvežimį išskrove, kol kitas ateina, stovėti gatvėje ir priimti pračiųjų duodamas dovanas. Vėl buvo labai grauzus sekmadienis. Gatvėse daug žmonių. Iš artimos aikštės aidi per garsiakalbį žinomų operų transliuojamos melodijos. Taigi, muzika, apšėiai gaunamas „cigaretės ir sotumo jausmas mane beveik užupo, kad savo belaisvio daliai valandai visai pamiršau. Tačiau negalime apvilti savo gerų sargų ir dirbame suprakaitavę. Pro vartus bepračeinanti tokia senutė. Ji sustojė ir pirštą ištiesiusi pradėjo mus skaičiuoti. Tai atlikusi, ji nukrupčėjo. Praėjo kokia valanda laiko, mes laukiame naujo vežimo. Štai senutė vėl beateinanti. Rankoje didelis krepšis. Ji sustoja ir moja. Aš išėjau ir gatvę ir klausiu, ko senelė nori. Ji atnešusi mums kai ko užkąsti, ir įteikė man visą krepšį. Nubėgę į garažą ir čia su draugais atidarome siuntinį. Krepšyje didelė lėktė, pridengta kita lėktė, suvyniota, kad neatuotų vilnonė skara. Lėktė, teisingiau, dubenys, pilnas aukšniai geltonų didžiulių blynių! Jų lygiai tiek, kiek mūsų — 7! Štai dėl ko senelė mus skaičiavo. Iš žvelnanco rankos paspaudimo supratu, kad senutė tu auką mielai darė, kai išnešė krepšį jau norėjau daug sakantį padekoti. Senelė netėjus ir man tebesekant ją akimis, prieina senyvas ponas, pakelia skrybėlę: „Laba diena! Atleiskite, tamsta rūkantys?“ Gavęs tel-

giamą atsakymą, jis išima du pakius tabako, kelis sąsiuvinėlius vnynojamo popieriū ir septynias dėžutes degtukų ir šypsdamas priėmęs septyneriopą šėių, vėl pakelia skrybėlę ir nueina.

Po pusvalandžio aš jau guliu garaže su keliose vietose sulaužytais kaulais, sutrūkstas ir apdraskytas. Su anglimis smarkiai įsukdamas sunkvežimis pagavo mane tarpvartėje ir, pribloškęs prieš sienos, geroai kaitrynė. Po šėių savaičių ligoninės buvau jau tiek atsitęsęs, kad galėjau būti perkeltas į „Distro“ skyrių (nubadėjusių maitinimo grupę). Čia jau vandeninė sriuba turėjo po keletą akučių riebalų, gaudavome po 20 gramų sviesto per dieną, ir kurių vis dėlo gramų trečdalis kažkur „prilipdavo“ besveriant. Dar po kelių savaičių buvau atleistas ir „invallidų kuopa“. Grįžus prie grynai vandeninės sriubos, mano nubadėjimo žymė pradėjo siurpulingai ryskėti. Jei nenorai greit atitekti šumims, turū būtinai gauti kokio nors papildomo maisto. Kitaip — žuves. Bet kaip? Mums invalidams draudžiama išvykti už stovyklos aptvaro. Aš turiu išsigausti, nes tik iš lietuvių yra viltis gauti tai, be ko jau turėjau nusibaigti. Vieną rytą man pasiseka įsimaityti I ir II darbo grupes. Aš vėl už stovyklos vėlių, ir tas trumpas darbo laikas lauke man vėl atneša tiek papildomų maisto dovanų, kad aš galėčiau ne tik patis pasisitinti, bet dar iš sutauptų pavaišinti savo kuopos vadą, kurį juo labiau primerkė akį ir mane leido toliau su kuopa dirbt. Aščiau lietuvių donosumui, mano būklė matomai ima gerėti. Tai ir buvo mano išsigelbėjimas! Tie draugai, kurie negalėjo atleisti stovyklos aptvarą, sparčiai rėtinėjo. Vidurių šiltinė, demėtojū šiltinė, kruvinoji skynė apstūj derlių. Išbadėję vyrai kiuto arba guli, utėlių suėsti, ant savo narų, kod mirtis galutinai nubaigė. Ir mane pagavo kruvinoji ir šiltinė, buvau su kiais draugais atgabenas į ligoninę, kur 6 vyrai dar pakeliu su 20 minučių važiuavę, spėjo nūmirti. Su pirmė VI forto kazematu, įrengtu kaip ligoninė. Gilinė ir čia mus atsekė ir skynė, bet manęs ji negavo. Mane išgelbėjo geresnis III (kamos svoris 46 kg), iš čia mus po trijų dienų geležinkelio kelionės atgabenai „pastatijamos stovyklą“ prie Šilutės. Aš išgelbėtas. Dabar po gimtinės dangumi laukiu paleidimo, nes buvo numatyta paleisti per 50 belaisvių, kurie buvo invalidai ar kitąip chroniška serga.

Tai buvo dalis mano pergyvenimų Lietuvoje. Galėčiau daug daugiau nurodyti ir iš pasikalbėjimų su kitais draugais pasakoti, bet tam kartui bus gana pabrėžti, kad ir aš ir daugelis karo belaisvių, kuriems teko patekti į

Wolterdingeno stovyklos Lietuvos Komitetui, kun. V. Baltučiu, L.S.S. „Alauš“ Tunto skautams ir visiems kitoms Tautiečiams, pagelbėjusiems brolio laidotuvėse, nuoširdžiai dėkoju. Bronius Znotinas

PADEKA

Wolterdingeno stovyklos Lietuvos Komitetui, kun. V. Baltučiu, L.S.S. „Alauš“ Tunto skautams ir visiems kitoms Tautiečiams, pagelbėjusiems brolio laidotuvėse, nuoširdžiai dėkoju. Bronius Znotinas

NETVARKA SKAITYKLOSE
 „Tiesa“ nr. 266 rašo:
 „Kaisiadorių geležinkelio mazgas yra vienas iš didesnių mūsų krašte. Patalpa prikūta, prižiūrinta, suolų nėra, keleiviai sėdi kas ant savo ryšlio, kas tiesiog ant nešvarių grindų. Nėra įrengtos skaityklos, motinos ir vaiko kambarys.“

Geležinkelio teritorija užversta karo atomomis. Tas trukdo traukinių judėjimui, nes nesistengiama anglies pelenų nuo bėgių pašalinti ir padaryti kelią enamiems traukiniams.“

NETVARKA SKAITYKLOSE
 „Tiesa“ nr. 279 rašo:
 „Tytuvėnų valsč., Raseinių aps. Kibulių apylinkės skaitykla. Tačiau skaityklos patekęs ir vidų mato netvarkingą vaizdą. Skaityklos patalpos neprižiūrimos, nėra nei paveiklų, nei transparentų, nei skūių, o apie laikraščius bei

PRANEŠIMAI

AITTAISYMAS

„Liet. Žodis“ 19 nr. atsišaukime „Kultūrinio gyvenimo etapą Anglų zonoje baigiant“, yra paskelbtas klaidingas adresas. Turi būti: (24) Klein Wittense, Kreis Eckernförde, Litauisches DP Lager.

SKELBIMAS

Anglijos Darbo Ministerija ieško dirbtinių akių specialistų. Amžiaus riba nenustatyta. Prašymus siųsti Baltų Centrinei Tarybai, Detmold, Wittjestr. 14.

POLITINIŲ KALINIŲ REIKALU

Politinių kalinių registravimas ir aprūpinimas pažymėjimais vyksta ir toliau pre ARPK Sgos Centro Valdybos. Kartu su pažymėjimų išdavimu yra surištas ir priėmimas į Sąjungos narius. Dėl to prašoma pasiskubinti atsiųsti anketas, kas jų dar nėra atsiuntę.

Vietose, kur Sąjungos narių skaičius susidaro ne mažesnis, kaip penki asmenys, sudaromi skyriai ir išrenkamas seniūnas. Tuo tarpu C. V. ba. žinomi 7 seniūnai. Kadangi seniūnas yra ryšininkas visais reikalais su C. V. ba, dėlto prašoma, sudarant skyrius per įgaliotinius informuoti, kas jam vadovauja.

Zonų sričių įgaliotiniai Politinių Kalinių reikalams yra:

- 1. Anglų zonoje — C. V. narys Jonas Rimasauskas, (22a) Oberkassel b. Bonn, Magdalenenstr. 8.
- 2. Gross-Hesseno sričiai — Jonas Grigolaitis, (16) Hanau, DP Camp 554.
- 3. Bavarijos sričiai — C. V. narys Povilas Žiukas, (13b) Augsburg Hochfeld, DP Camp.
- 4. Württembergio sričiai — Sgos C. V. Reikalų Vedėjas Petras Sniegaitis, (14a) Stuttgart, Bad Cannstatt, Taubenheimstr. 57.

Anketas prašoma siųsti per savo įgaliotinius arba stačiai C. V. reikalų Vedėjui — P. Sniegaitiui. Visais kitais reikalais kreiptis į Reikalų Vedėją aukščiau nurodytu adresu.

ARPK Sgos Centro Valdyba

L.A.R. b. Politinių Kalinių C. Valdybos PAIESKOMI

lietuviai, kalėję Basingen'o koncentracijos stovykloje.

- Kalinio Nr. Pavardė ir vard. Gim. data
- 41057 Apoloniskas Kipolitas 4.12.10
- 41129 Bagdžius Viktoras 16.7.17
- 41224 Duda Jonas 22.6.08
- 41324 Gostagtas Juozas 1.8.94
- 41340 Gaidis Marcelin 16.1.21
- 41341 Gribauskas Jonas 1.4.90
- 41344 Geistoras Romanas 18.3.25
- 41390 Gadikis Ramas 16.11.08
- 41395 Gudelis Vytautas 10.10.11
- 41435 Juozapavičius Juozas 25.12.93
- 41472 Ivanovas 13.10.09
- 41531 Karpuska Vincas 2.9.5
- 41702 Lenickas Juozas 12.9.13
- 41788 Malinauskas Antanas 1921
- 41812 Mellus Dimitrijus 24.10.01
- 41900 Norkaitis Povilas 8.8.88
- 41968 Porkowski Jurgis 7.3.21
- 41972 Polkis Albert 1.4.82
- 42056 Poviraitis Stanislovas 22.10.22
- 42078 Rimkus Bronislavas 21.2.06
- 42120 Raudis Leonas 5.10.03
- 42142 Sejtus (?) Gabrielis 1.1.91
- 42158 Ščiupakovas Simas 14.5.10
- 42242 Skierpiras Stasys 10.1.24
- 42261 Saparuskas Antanas 29.4.20
- 42262 Šilavicius Jonas 25.8.25
- 42272 Seherėika (?) Georg (?) 1.3.95
- 42320 Tautvydas Vladas 19.10.07
- 42380 Ueža Pranas 29.5.25
- 42385 Vainora Jonas 25.6.08

Paminėtieji asmenys, arba žinantieji šių amėnų likimą ar dabartinius adresus, prašomi atsiųsti sekančiu adresu:

P. K. S-gos Reikalų Vedėjas, (14a) Stuttgart — Bad Cannstatt, Taubenheimstr. 57.

NAUJŲ MOKINIŲ PRIĖMIMAS Į BUKSTEHUDES PIAKALTEIČIŲ AMATŲ MOKYKLĄ

Naujieji mokslo metai prasidės 1947 m. birželio mėn. 1 d. Pageidautina kuo greičiausia gauti prašymus, kad laiku būtų galima pasirūpinti priimtųjų mokinių atkėlimu. Bukstehudes amatų mokykloje veikia šie skyriai:

- A 1 Moteriškų drabužių siuvimas: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos. Lovos baldiniai; vaikų ir moterų drabužiai, moteriškų drabužių siuvimas, siuvimas mašina ir ranka.
- A 2 Moteriškų drabužių siuvimas: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos. Moteriški kostiumai ir apsuštai, sukirpimas ir siuvimas, siuvinėjimas.
- B Vyriškų drabužių siuvimas: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos. Vyriški kostiumai, sukirpimas ir siuvimas.
- C Radiotechnika: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos arba 4 klasės gimnazijos. Žemo įtempimo technika, siūstuvų technika, priimtųjų pataisymai ir t. t.
- D Fototechnika: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos, arba 4 klasės gimnazijos. Fotografavimas, iššikimas, kopijavimas, padidinimas, reklamos ir išskabinimo praktika.
- E Dailidės: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos, arba 2 klasės gimnazijos. Baldų gamyba, dėžės, radijo dėžės, langų ir durų rėmai.
- F Batsiuvystė: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos. Batų pataisyimas ir naujų batų gamyba pagal užsakymą.
- G Techniškinis menas: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos ir egzaminai iš projektavimo/ Tekintojų darbas, dažymas, deginimas medyje, braižyba, linoleumo apdirbimas.
- H Mechanika: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos arba 2 klasės gimnazijos. Šaltas geležies apdirbimas ir kalvės darbas; darbas prie tekinimo ir gręžimo staklių.
- J Elektrotechnika: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos arba 4 klasės gimnazijos. Aukšto įtempimo technika; šviesos instaliacija, elektromotorai.
- K Statyba: Cenzas: 6 skyriai pradž. mokyklos arba 2 klasės gimnazijos. Plytų mūrijimas, medžio konstrukcija, krosnių mūrijimas, cementinės konstrukcijos.

„Savame kaime pranašu nebūsi“, sako liaudies išmintis. Tad ir L. T. Opera, ir priekabą susikrovusi „Sevilijos Kirpėjo“ visus keturius aktus, į dengtą sunkvežimį — visų keturių aktų aktorius, ankstyvą gegužės 14 d. rytą išvažiavo pro Augustdorfo stovyklos vartus. Maršute — du spektakliai Oldenburge. Kitos numatytos vietovės, kaip Liubekas, atrikto dėl šiuo metu toje zonoje siaučiančios „angliškos ligos“.

Kelionė iš pat pradžių pripažįstama pavykusia, nes sunkvežimio išmetamasis vamzdis kažkokią išradimo mechaniką nusuktas į šoną, ir artistams nereikia vaidinti nemalonių dujų siurblio rolės. Jau pakankamas pagrindas gerai nuotaikai, net neskaitant saulėto dangaus. Todėl galima pasigrožėti ir apylinkėmis bei pakelėse žydinčiais vaismedžiais. Bet tai Vokietijoje ne nauja. Kiek neįprastiau atrodo už Osnabriuko pravažiuotos žaidinys stogais sodybos. (Šioje vietoje Figaro sėda be dviejų, ir Don Bazilio turi skausus juoko...)

Taip, per šėšias valandas, pasiekiamas „Unterm Berg“ stovykla, kurią Oldenburge besą dar dvi. Čia paaiškėja, kad vistiek dar sekasi, nes dirigentas iš prancūzų zonos jau atvažiavęs, ir baimė, kad „gali kas įvykti“, atpuola.

Bet yra ir kitokių naujienų. Pasirodo, kad vokiečių orkestras paskutiniu momentu pareikalavo dvigubai padidinti ir taip jau „padoriai“ sutartą honorarą. Nepasigincysi, kai už valandos teatre repeticija, o už dienos spektaklis. Ir to spektaklio nekantariai laukia lietuviškoji bendruomenė. Tad pasitiprinama, ir į darbą. Gera bent tiek, kad po repeticijos ir apie muzikalinį orkestrą sugebėjimą buvo galima susidaryti visai gerą įspūdį, kas pasitvirtina ir per spektaklį. O tai juk nei labai svarbu, kai po vienos (ir net nepakankamos) repeticijos tenka duoti spektaklį!

Po repeticijos paaiškėja dar kai kas: nebeturime mašinos. Šoferis, būdamas „po pietų“ (ir po gero išgėrimo), matyt sugalvojo, kad sutartys su „auslinderiais“ negalioja, ir išvažiavo namo.

LT Operos bendra visų dalyvių nuotrauka. Pirmoje eilėje iš kairės dešinėn: V. Baltrušaitis, J. Venclavavičienė, E. Kardelienė, A. Kutkus, dirig. P. Kučinas, konc. S. Palečekaitė, J. Vencevičiūtė, Ip. Nauragis, V. Puškorius. Foto A. Tamošiūno

Bet operos administratorius buvo kitos nuomonės, ir firma mašiną grąžino. Tik jau su kitu soferiu.

Sekmadienį poilsis. Pasidžiaugiamas tvarkinga ir švaru „U. B.“ stovykla ir gražiai įrengta jos bažnyčia.

Pirmadienį, dienos metu, pirmasis spektaklis puikiame mieste teatre. Vietinis scenos personalas stebisi publika gausmū. „So voll! So voll!“... Publika sveikina L. T. Opera, karštai plojimais sutikdama jos dirigentą. Jis pakelia batutą, ir prasideda pirmasis L. T. Operos spektaklis gastrolėse. Laimėj scenoje ir užkulisėje nereikia iš šalčio kalenti dantimis, kaip tai buvo premjeros metu, vasario 25 d. Detmold. Tai teigiamai atsiliepia

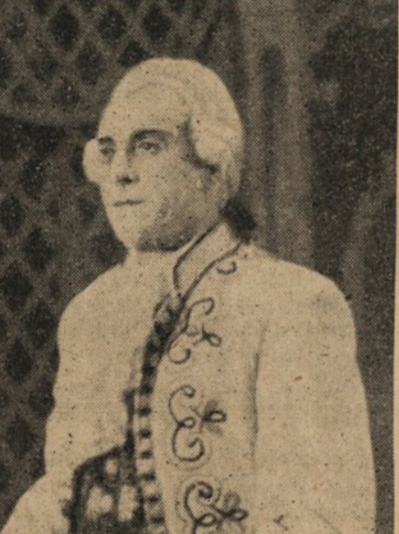
kaip i solistus, taip ir i chora. Šiltai priimtas spektaklis paaiškėja. Artistai apdovanojami pavasario gėlėmis, kurios sukelia publikos susijaudinimą.

Antradienį antras spektaklis. Jis buvo drauge ir atsiveikimas su Oldenburge. „Jau pabaigėm laimingai sunkias roles vaidinti“, paskelbia Figaro. „Tepadedu jums Dievas gyventi laimingai!“ uždainuoja visas ansamblis finalą, būkėdamas laimės kaip operos jaunavedžiams, taip ir prieš didelius sprendimus stovintiems Oldenburge lietuviams. Uždanga krinta ir vėl pakyla. Artistai padėkos ženklais apdovanojami puokštėmis ir adresu. Stovykloje laukia nuovargio nerodančios šeimininkės su vakariene ir

atsiveikimas — su mieliais šeimininkėmis. („Lituaniškos“, „Vehnen“ ir „Unterm Berg“ stovyklose paskirstyti operos dalyviai daug ginčijosi, kurių šeimininkai vaišgesni, ir nė vieni nenusileido.)

Vokietijos keliais, per vokišką naktį vokiečių sunkvežimis veža lietuvišką operą namo. Deja, tik „namo...“ Todėl keleivius mažai jaudina ir (tokiose kelionėse kaip taisyklė) nuleista padanga. Suspėjim... Rytoj spektaklio nėra, o namai — ne namai... O gal kurį dieną?..

Tik gerokai po vidurnakčio miegančio Augustdorfo stovyklos tylą sudrumščia motoro užimas. Tai L. T. Opera „grįžo į savo bazę.“

Grovas Almaviva — A. Kutkus

Rozina — E. Kardelienė

Marčelina — J. Vencevičiūtė

Don Basilio — Ip. Nauragis

Iš amatininkų ir darbininkų atstovų suvažiavimo Hanau

Neatsižvelgiant į gana sunkias ir nemalonus — važiuojant iš zonos į zoną be leidimų susisiekimo sąlygas, ypač kada kai kurių stovyklų komitetams šiam suvažiavimui netik nepritarė, bet ir trukdė (tai faktai), vistiek balandžio mėn. 20 d. punktuoliai 9,30 val. Hanau lietuvių stovyklos salėje į tolimųjų Vokietijos kampučius (kaip pav. 4 atstovai iš Anglų zonos Gross Hessepe stovyklos) 74 įgalioti atstovai. Suvažiavimo posėdį atidarė laik. Amat. ir Darbininkų atstovybės pirmininkas p. Stukas, kuris pakvietė numatytus atstovus į prezidiumą. Suvažiavimo prezidiumo pirmininkas ir šio sąjūdžio iniciatorius A. Zaukus savo įžanginėje kalboje, nušvietęs darbo

žmonių reiksmę mūsų nepriklausomos Lietuvos atstatyme, jų didelį indėlį sunkiose kovose su okupantais, kvietė visus amatininkus ir darbininkus, ypač šią sunkią mūsų tėvynės valandą susijungti į bendrą profesinę organizaciją, kur, šalia savo prof. uždavinių, čia tremtyje įsijungti atskiru frontu šalia kitų mūsų bendruomenės profesinių organizacijų į bendrą kovą už Lietuvos laisvę.

Šis pirm. p. Zaukus kvietimas ir šios mintys buvo labai šiltai suvažiavimo priimtos.

Po to, atvykęs suvažiavimą pasveikinti L. T. B. Vyr. komiteto atstovas p. Audėnas savo išsamioje kalboje, įvertinęs šio suvažiavimo reikšmingumą, palinkėjo pasiekimo ir L. T. B.

komiteto vardu pažadėjo visapusiškai paremti.

Taipogi gražius sveikinimus ir vertingus nurodymus perdavė savo kalboje L. teisininkų prof. sąjungos pirmininkas p. Simolinėjus, ir taip pat nuosirdžius linkėjimus atsiuntė laišku lietuvių žemės ūkio darbuotojų ir agronomų prof. sąjungos pirmininkas agr. Virbickas.

Toliau pagal dienotvarkę sekė atstovų pranešimai ir sumanymai. Čia buvo gyvai ir išsamiai išdiskutuota eilė įvairių klausimų.

Idoniai ir sumaniai išdiskutuotas p. Šeškus projektas dėl Amatininkų ir darbininkų veikimo atskirai. Į šį klausimą labai vaizdžiai ir argumentuotai atsakė amat. atstovas iš

Augsburgo sūnėjas p. Cervickas ir atst. iš Miuncheno p. Šiupynis. Taip vienas taip ir antras, išreikšdami didelį nustebiną kuogi nepakeliami ir nepatogų bendradarbiauti amatininkui su darbininku? Kuogi skiriasi amatininkas nuo darbininko? Taip pirmas taip ir antras šią mintį tiesiog pasmerkė, pareikšdami, kad mes visi amatininkai buvome darbininkai, o dabar esame irgi darbininkai, tik toks skirtumas, kad gauname atlyginimą pagal kvalifikaciją.

Šis klausimas buvo patatytas balsavimui. Už tai, kad turi būti bendra amatininkų ir darbininkų prof. organizacija, iš 74 atstovų pasiakė 56, prieš — 12 ir susilaikė 6.

Toliau buvo iškeltas įdomesnis ir visdomeniav klausimas — atseit, kas yra dabar skaitomas darbininku bei amatininku.

Pav. klausimas: Ar (atsargos) pulkininkas, arba buvęs Nepriklausomybės metais aukšt. valdininkas (direktorius), dabar dirbęs darbininku ar įsijungęs amatą, pav. staliaus, yra skaitomas amatininku-darbininku, ar ne? Į šį klausimą atsakydamas prezidiumo pirmininkas p. Zaukus pažymėjo, kad jis, šaukdamas šį suvažiavimą, buvo spaudoje paminėjęs ir dabar laikos tos nuomonės, kad amatininkais ir darbininkais yra laikomi tie asmenys, kurie šiuo amatu vertėsi Nepriklausomoje Lietuvoje.

Išgildenus visą eilę klausimų, buvo išrinkta Amatininkų ir Darbininkų prof. sąjungos centro valdyba.

Figaro — V. Baltrušaitis

Dr. Bartolo — V. Puškorius

Karabevičius Vincas, anksčiau su šeima (žmona Urtė, sūnus Rimgaudas, dukrė Aldona) gyv. Kūhlungsborn Ost. Wald Hotel, prašomas atsiliepti BCT Kartotekai.

62. Ieškoma Pauliukonytė Česė, kil. iš Naujokų km., Suvalkų val. ir apskr. Turiu žinių apie jos seutės likimą. Rašyti: Viktoras Zdanavičius, (23) Oldenburg i. O., Staakenweg 49.

63. Mikelaitis Petras, gyv. (23) Oldenburg i. O., Amshisstant Barak, ieško sūnaus Mikelaičio Petro, anksčiau gyv. prie Vienos.

64. Amerikos lietuvi Zena Kuzis, ieško brolio Lazdausko Vlodo ir jo sūnaus Jono. Rašyti: Zena or Antony Kuzis, 128 Birch St., Manchester, Conn., U. S. A.

65. Kurtinaitis Bronius, gyv. (24) Geesthacht-Spakenberg i, ieško Kurtinaitienės-Noreikaitės Z., Daunaravičiaus Juozo ir pažįstamų.

66. Mrs. Stella Semkus, 503 E. 66th St., Los Angeles, Cal., U.S.A., ieško

KRONIKA

Į ANTRĄ GASTROLĘ LT OPERA išvyko ketvirtadienį, gegužės 22 dieną i Nuertingą; kame duos duos spektaklius Sekminių dienomis ruošiamoje didelėje šventėje.

Labai gali būti, kad LT Opera dar ir daugiau vietų aplankys.

„AITVARAS“ SUGRĮŽO IS GASTROLIŲ

kuriuos truko kelias savaites. Gastrolių metu jis aplankė keliolika vietovių ir davė apie 20 „Bubulio ir Dundulio“ spektaklių ir kelis literatūros koncertus, paskirtus 400 m. knygoms minėjimui. Gastrolėms vadovavo rež. J. Blekaitis.

Sugrįžęs iš gastrolių, „Aitvaras“ išsiskirstė ir, kaip atrodo, užbaigė savo egzistenciją. Vis dėlto tai buvo profesinis kolektyvas, sugebėjęs tinkamai reikštis, todėl labai gaila, kad jis liko viduosi.

KELETAS ZINIŲ IS BALT. UNIVER-SITETO

— Š. m. gegužės mėn. 9 d. Soltau mieste mirė Balt. Univ. stud. mišk. Juozas Znotinas. Iškilmingai palaidotas Wolterdingen kapinėse.

— Greitu laiku Universiteto Prezidentas prof. F. Gulbis vyksta Anglijon Baltų Univ. reikalais.

— Gegužės mėn. 17—18 d. d. ruošiamą didelę akademinę pavasario šventę. Aa.

MIRE PETRAS CVIRKA

Gegužės 4 dienos „Tiesa“ 104 (1242) nr. praneša, kad gegužės mėn. 2 dieną 4 val. 25 min. mirė Petras Cvirka, kaip specialii gydytojū komisija praneša, „nuo širdies paralyžiaus, sukėlo širdies indų sklerozės“. Palaidotas valstybės lėšomis. Laidotuvių komisija vadovė V. Nunka, K. Preikšas, A. Venelova. V. Mykolaitis-Putinas, K. Korsakas, J. Šimkus, R. Sarmaitis ir K. Vairas Rackauskas.

MIRĖ BUTKŲ JUZE

Balandžio 22 d. Klaipėdos miesto ligoninėje mirė poetas Juozas Butkus, vadinęsis Butkų Juze. Palaidotas Telšiuose.

PAŽINKIME ANGLIJĄ

Tokiu pavadinimu „L. Žodis“ išleido informacinę brošiūrą apie Angliją. Brošiūra 88 puslapių su Anglijos žemėlapiu.

„ATZALYNO“ PRANESIMAS

Netrukus išeina iš spaudos Alf. Šeplaukio paruošti „Vokiečių Kalbos Skaitiniai“. Knyga didelio formato, 232 psl. Egz. kainą RM 8. Pavieniui užsakant pridėti Rm. 0,5 pašto ir įpakavimo išlaidoms padengti. Užsakant daugiau kaip 10 egz. duodama 10% nuolaidos. Užsakymus siųsti: „Atzalynas“, (14a) Weilheim-Teck, Postfach Nr. 1.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Pranas Naujokaitis, LIETUVIŲ LITERATORŲ Trumpas lietuvių literatūros kursas gimnazijai. Spausta rotatoriumi, 244 psl. Rankraščio teisėmis išleido Meerbecko Lietuvių gimnazija. Išleista labai mažas egzempliorių skaičius Anglų zonos liet. mokyklų reikalams.

Dipl. inž. K. Krulikas „AKMENS ANGLYS — BELGIJOS AUKSAS“ (Tarptautinės DP Delegacijos informacinė kelionė į Belgiją 1947. I. 19—1947. I. 26.) 48 puslapių + viršeliai. Išleido „Venta“ Würzburg, 1947 m. 2500 egz. Kaina 2,5 RM.

Turinyje: aktyvus anglų susidarymas, radimosi vietos, technologinė ir cheminė sudėtis, rūšys. Antracitas, koksas, briketai. Belgija geografiškai.

Ką matė ir patyrė Tarptautinė DP Delegacija Belgijoje, Belgijos anglų pramonėje ir anglų kasyklose. Darbo, pragyvenimo, socialinės ir sanitarinės sąlygos. Belgijos anglų pramonėje. Pasūlymai ir sutartys norintiems įsikurti. Darbo kategorijos anglų pramonėje.

Į valdybą išrinkti: pirmininkas p. Stukas (Hanau), vice-pirm. I p. Cervickas (Augsburg), vicepirmininkas II p. Šiupynis (Miunchen), Amat. reikalų vedėjas p. Beresnevičius (Hanau), darbin. reik. vedėjas p. Lesinskas (Hanau), sekretorius p. Rakūnas (Hanau), išdinkinė ir mot. reik. vadovė p. Jončienė (Hanau); revizijos komisijos pirmininkas p. Šeškus (Kempen).

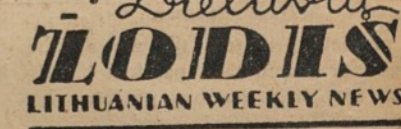
Baigiant posėdį suvažiavimo atstovai įvairioms valdyboms išlaidoms surinko apie 1.600 RM.

Baigiant suvažiavimo posėdį prezidiumas pasiūlė susirinkimui priimti rezoluciją, kurią susirinkimas su entuziazmu priėmė vienbalsiai ir visi 74 ats. pasirašė.

Susirinkimas, kuris užtruko nuo 9:30 val., išskyrus pamaldų ir pietų pertrauką, iki 19:30 val., uždarytas Tautos Himnu. A. K.

brolių Šimkaus Albino iš Telšių ap. Šimkaus Justo iš Tauragės apskr. ir Šimkaus Stasio iš Kauno.

67. Mokyk. Mažeika Juozas, gyv. (13b) Gauting b. München, DP Sanatorium, ieško savo brolio Mažeikos Antano.

Lietuvių savitraučis Anglų zonoje Leidžia Baltų Centrinės Tarybos Lietuvių Skyrius

Redaguoja Redakcinė Kolegija Vyr. Redakt. Jonas Kardelis Adresas: (21a) Detmold, Wittjestr. 14 News-paper authorised by P.R.I.S.C. CGG (BE) Spaudžia Borek & Geiser, Detmold